

Beurskoersen

Gazprom wil burgers in West-Europa gas leveren

Door CHRIS HENSEN
ROTTERDAM. Het Russische staatsgasbedrijf Gazprom heeft plannen om op grote schaal gas en elektriciteit direct aan consumenten in West-Europa te leveren. Dat bevestigt een woordvoerder van het bedrijf.

In Groot-Brittannië wil Gazprom binnen drie jaar zo'n 14 procent van de consumenten- en grootverbruikersmarkt in handen hebben. Nu is dat 1,5 procent. In Frankrijk wil Gazprom in 2011 eveneens een markt-aandeel van zo'n 15 procent van de industriële verbruikers hebben. Op dit moment is Gazprom, dat zegt nog geen plannen te hebben om de Nederlandse markt op te gaan, vooral actief op het gebied van productie en levering van gas aan groothandels en distributeurs. In Frankrijk, Duitsland en Italië levert het bedrijf al op kleine schaal aan consumenten, veelal via samenwerkingsverbanden met nationale energiebedrijven.

In Europa worden de uitbreidings-

plannen van Gazprom met argwaan gevolgd. Rusland voorziet in de gasbehoefte van het Europese gasverbruik. Gazprom is voor 51 procent in handen van de staat. De angst bestaat dat Europa te afhankelijk wordt van Russisch gas en dat Gazprom als politiek instrument wordt ingezet. In 2006 draaide Rusland de gaskraan naar Oekraïne en Wit-Rusland dicht wegens een prijsconflict. Dat leidde tot toeroeverproblemen in Zuid-Europa.

De Europese expansie van Gazprom is al geruime tijd bezig. Eind 2006 sloot het bedrijf een overeenkomst met het Italiaanse Eni over de levering van 3 miljard kubieke meter gas (per jaar) aan Italiaanse consumenten. Eind vorig jaar verkreeg Gazprom een belang in het West-Europese distributienet. Het ruilde een belang in de geplande Nord Stream pijplijn van Rusland naar Duitsland met Gasunie voor een aandeel in de BBL pijplijn van Nederland naar Engeland.

Vastgoed is steeds minder in trek bij grote beleggers

VOORBURG. Institutionele beleggers zoals pensioenfondsen beleggen relatief steeds minder in kantoren of winkels. In plaats daarvan kopen ze zich vaker in bij gespecialiseerde vastgoedbedrijven. Dat blijkt uit een gisteren gepubliceerd onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Uit de cijfers blijkt dat de grote beleggers eind 2006 dik 124 miljard euro hadden uitstaan in vastgoed. Bijna de helft van deze portefeuille betrof aandelen in vastgoedbedrijven. In 1980 was maar 3 procent van de aandelenportefeuille belegd in vastgoedbedrijven. Het 'eigen beheer' was toen veel groter. Grote beleggers zijn erachter gekomen dat vastgoed onder eigen beheer pas goed rendert als de portefeuille voldoende omvang heeft. (ANP)

Philips heeft de koop van Genlyte afgerond

AMSTERDAM. Philips heeft de overname van de Amerikaanse lampenproducent Genlyte afgerond. Dat maakte het elektronicaconcern gisteren bekend. Philips heeft circa 1,8 miljard euro betaald voor Genlyte. Het bedrijf liet verder weten dat het de kosten voor de integratie van Genlyte schat op 55 miljoen euro. De acquisitie zal volgens Philips in 2008 een negatief effect van 40 miljoen euro hebben op het bedrijfsresultaat. Philips verwacht het grootste deel van de kosten (circa 30 miljoen euro) te boeken in het eerste kwartaal. Dat zal het resultaat in die periode naar verwachting met 15 miljoen euro drukken, aldus Philips. (ANP)

Heineken investeert in Oezbekistan

AMSTERDAM. Heineken is een samenwerking begonnen met de Kazachse brouwer Efes om te investeren in Oezbekistan. Daarnaast gaan ze samenwerken in Kazachstan en Servië. Dit hebben de brouwers gisteren bekendgemaakt zonder financiële details te geven. Samen willen Heineken en Efes een aantal brouwerijen overnemen in Oezbekistan. Heineken krijgt een aandeel van 40 procent in het samenwerkingsverband. De Nederlandse brouwer heeft nog geen brouwerij in Oezbekistan. Wel exporteert het bedrijf er bier naartoe vanuit Rusland. In Oezbekistan groeit de bierconsumptie met meer dan 10 procent per jaar. Het land heeft ongeveer 27 miljoen inwoners en een bierconsumptie van circa 11 liter per persoon per jaar. (ANP)

Franse Casino hindert overnameplan C1000

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM. Het Franse supermarkconcern Casino wil zijn belang in het Nederlandse Super de Boer (voorheen Laurus) uitbreiden van 45 tot 51 procent. Dat heeft Casino gisteren bekendgemaakt. Door een controlerend belang in Super de Boer te verwerven, zouden de Fransen willen voorkomen dat Schuitema, de eigenaar van de C1000-winkels, Super de Boer kan inlijven. Casino heeft het Amerikaanse beleggingsfonds Amber bereid gevonden 7 miljoen aandelen Super de Boer, goed voor het benodigde belang van 6 procent in het supermarktbedrijf, te verkopen voor 3,80 euro per aandeel, licht boven de koers van vanmorgen, 3,68 euro. De transactie kost Casino in totaal 27 miljoen euro.

Minder Harleys, De Amerikaanse kredietcrisis raakt ook

► President George Bush probeert de neerwaartse spiraal in de Amerikaanse economie te stoppen.

► Hoe nodig dat is, blijkt uit deze inventarisatie.

Door FREAK STAPS
NEW YORK. Zelfs topbankiers en topbeleggers doen aan modetaal. Ze gebruiken nu allemaal dezelfde termen als ze het hebben over de neergang van de Amerikaanse economie en de mogelijke invloed daarvan op Europa. Welkom in de wereld van de *real economy*.

„De *real economy* van dit land is erg gezond”, zei de Amerikaanse minister van Financiën, Hank Paulson. „We hebben een gevarieerde, gezonde economie en financiële markten volgen uiteindelijk altijd hoe de economie er voorstaat.”

„We houden in de gaten hoe de *real economy* zich ontwikkelt want het kan invloed hebben op inflatie”, zei president van de Europese Centrale Bank, Jean-Claude Trichet.

„Als de beurzen blijven verliezen zou dat de *real economy* op korte termijn kunnen beïnvloeden”, zei de Japanse premier Yasuo Fukuda. „Daarover maak ik me wel zorgen.”

„Ik begrijp niets van al dat gepraat over dat de onrust op de financiële markten de *real economy* niet zou aantasten”, zei miljardair en investeerder George Soros.

Dat was schrikken, vorige week op de beurs. Wereldwijd zakten aandelenkoersen weg, vaak met de grootste daling sinds de aanslagen van september 2001. Maar na het bekendmaken van een onverwachte en in omvang ongebruikelijke renteverlaging van 0,75 procentpunt door de Amerikaanse centrale bank, veerden de koersen weer op.

Wie denkt dat de wereld economie na een paar oververhitte dagen weer kan overgaan tot de orde van de dag, heeft het mis. Het waarom van de koersschommelingen is namelijk nog niet opgelost. De achterliggende problemen van de Amerikaanse economie zijn nog net zo aanwezig als een paar weken geleden. Sterker: ze worden met de dag zichtbaarder. Bedrijf na bedrijf meldt tegenvallende cijfers over de afsluitende drie maanden van vorig jaar.

Door de kredietcrisis op de financiële markten is er – ook in Nederland – minder krediet (de smeerolie van de economie) beschikbaar voor die bedrijven. Investeringsplannen blijven uit,

Juwelen: Tiffany & Co

Tiffany & Co., 's werelds bekendste keten van juweliers, heeft ook last van de neergang. De kerstverkoop viel tegen, de omzet in november en december daalde met 2 procent ten opzichte van een jaar eerder.

Volgens de topman van Tiffany & Co voelen Amerikanen zich minder rijk door de „algehele economische onzekerheid die iedereen voelt” in het land. „Volgens ons is de recente rem op de uitgaven een gevolg van een meer bezorgde houding van klanten over de nabije toekomst van de economie”, zei Tiffany's topman Michael Kowalski.

minder iPods, minder ... de Amerikaanse consumenten. Ze geven minder geld uit

Film- en tv-studio: NBC

Het Amerikaanse mediaconglomeraat NBC Universal (tv, film, muziek) snijdt in het aantal dure pilots, de proefprogramma's die van een nieuwe tv-serie gemaakt worden om te beslissen of het programma de tv ook echt gaat halen en om adverteerders te trekken. Maar in reactie op de nu al drie maanden durende staking van scriptschrijvers en de afzwakende economie wil NBC-topman Jeff Zucker 50 miljoen per jaar besparen op de pilots. „Het is duidelijk dat Amerika in een recessie is”, Zucker bedoelt daarmee overigens niet de officiële definitie van een recessie – dat is twee kwartalen van een krimp achter elkaar – maar wel dat consumenten de problemen al ervaren als een echte neergang.

Auto's en motoren: Maserati en Harley-Davidson

„We hebben al een depressie in de huizenmarkt en een recessie in de autobranche”, volgens Michael Jackson van de keten van autodealers Autonation. „De economie is nu erg kwetsbaar.”

De verkopen in het segment van duurste auto's (zoals Cadillac, Lexus en de grotere BMW's) liepen vorig jaar met 6 procent terug, middenklassers verloren 16 procent. Jackson: „Somberheid overheerst.”

De topman van Maserati in de VS, James Selwa, zegt dat zijn rijkste klanten nergens last van hebben. Dat zijn de mensen met meer dan 10 miljoen dollar op de bank. Maar één economische trede lager hebben Selwa's klanten last van de economische achteruitgang. Zij kochten dure huizen en hebben problemen hun hypotheek af te betalen. „Ze voelen zich nu een stuk minder rijk.”

De winst van motorfabrikant Harley-Davidson zakte vorig kwartaal met „een vreselijke” 26 procent weg als gevolg van de Amerikaanse economie. De verkopen daalden in de VS met 14 procent. „Het verhaal is niet dat er geen interesse meer is”, zegt topman Jim Ziemer. „Het verhaal is dat mensen afwachten, willen zien wat er met de economie staat te gebeuren.”

Bouw: Caterpillar

Caterpillar maakt machines voor de bouw en de agrarische sector en wordt beschouwd als barometer voor de economie. Ook maakt het aandeel (als een van de dertig) deel uit van de beursgraadmeter Dow Jones. Caterpillar maakt zich geen zorgen over „het grootste deel van de rest van de wereld”, maar voor de VS zijn de vooruitzichten slechter. „Een recessie is een algehele neergang in de economie, een ontwikkeling die zich hier lijkt af te spelen”, aldus het bedrijf.

Technologie: Apple en BlackBerry

Eerst de iPod. Apple verkocht vorig kwartaal voor 22 miljoen dollar aan iPods. Klinkt veel, maar het waren er drie miljoen minder dan verwacht. Consumenten zullen dit jaar minder elektronische gadgets kopen zegt Apple. De hand gaat op de knip.

Een vergelijkbaar geluid kwam van Motorola. De verkoop van mobiele telefoons daalt begin dit jaar „aanzienlijk”, denkt Motorola-topman Greg Brown. „2008 wordt een uitdagend jaar”, luidt het dan.

De producent van de *smart phone* BlackBerry, het Canadese bedrijf Research In Motion, heeft vergelijkbare problemen in Amerika. Zodra bedrijven in hun kosten gaan snijden, gaat de telefooncomputer BlackBerry eruit, krijgen werknemers weer een standaard mobiele telefoon.

En dan is er nog Intel, de grootste fabrikant van computerchips ter wereld. Intel wordt gezien als graadmeter voor de hele technologie-sector omdat veel bedrijven eerst Intel-chips moeten kopen voordat ze in een later stadium hun eigen producten op de markt kunnen brengen. De cijfers van Intel voor het laatste kwartaal van vorig jaar vielen tegen en de vooruitzichten zijn voorzichtig geformuleerd. „Het zou onverstandig zijn om niet op onze hoede te zijn”, zei bestuurder Paul Otellini. Beleggers wisten genoeg: de aandelenkoers van Motorola daalden een dag later met 13 procent.

Kledingwinkel: Macy's

Van het goedkope ondergoed van Kmart tot de dure damesstassen van Coach en de kostbare babykleding bij Talbots, de hele detailhandel heeft last van economische onzekerheid en afwachtende klanten. Winkelverkoop liepen bij ketens als Macy's en Kohl's eind vorig jaar terug met respectievelijk 8 en 11 procent ten opzichte van het niveau van een jaar eerder. Met name de op massaconsumptie gerichte warenhuizen met een vestiging in een mall (winkelcentrum) hebben financiële zorgen. In Nederland relatief onbekende merken maar in de VS beursgenoteerde kledingconcerns zoals American Eagle Outfitters, Hot Topic, Pacific Sunwear of California en Zumie hebben winstwaarschuwingen moeten afgeven.

's Werelds grootste kledingwinkelconcern Sears (van de merken Sears en Kmart) heeft volgens de verwachting van analisten in het vierde kwartaal minder dan de helft van de winst gemaakt die het een jaar eerder maakte.

„Klanten zijn duidelijk bezorgd dat we afglijden naar een recessie”, zei Stephen Sadove van Saks Fifth Avenue. In heel de sector besluiten ketens minder nieuwe winkels te openen, de inventarissen te verkopen en meer kortingsacties aan te bieden. „De consument is erg afwachtend”, zei Trudy Sullivan van kledingwinkelketen Talbots.

Credit cards: American Express en Capital One

Dat de kredietcrisis en de problemen op de huizenmarkt niet beperkt blijven tot het armste deel van de Amerikaanse bevolking, blijkt uit de cijfers van American Express, creditcardbedrijf voor welvarende Amerikanen. Het totaal aan uitgaven groeit nog steeds, alleen is het minder hard. Dat is voor het eerst sinds de aanslagen van september 2001. Daarnaast moet American Express 275 miljoen dollar opzij zetten voor klanten die hun rekeningen niet op tijd afbetalen. „Overall in het land geven mensen minder uit”, zegt Michael O'Neill van het creditcardbedrijf. „Maar de achteruitgang is het grootst daar waar huizenprijzen het meest zijn gedaald.” Concurrent Capital One heeft vergelijkbare problemen: de winst is met 42 procent gedaald.

Telecom: AT & T en Sprint

Amerika's grootste telefoonbedrijf AT&T merkt dat het aantal wanbetalers toeneemt en sluit steeds meer breedband- en landlijnen af. „We merken echt meer zwakte aan de consumentenkant van de economie”, zegt bestuursvoorzitter Randall Stephenson.

Mobiele telefoonaanbieder Sprint Nextel is al langer bezig met forse ontslagrondes nadat twee telefoonbedrijven samengevoegd werden. Nu komt daar nog eens de economische neergang bovenop, zegt Sprint Nextel. Volgens een inschatting van analisten verloor het bedrijf in de laatste drie maanden van vorig jaar 350.000 abonnees. Wat bleek toen Sprint Nextel zelf met de cijfers kwam? Het bedrijf is 638.000 klanten kwijtgeraakt. Vierduizend werknemers worden ontslagen, 125 belwinkels gaan dicht.

ontdek of je een woekerpolis hebt

Betalen om te ontdekken of je een woekerpolis hebt? Dat is geen goed aanbod, je kunt het ook zelf uitzoeken.

Kijk op nrcnext.nl/geld en stel zelf vragen over financiën aan econoom Erica Verdegaa!